

IZVJEŠTAJ

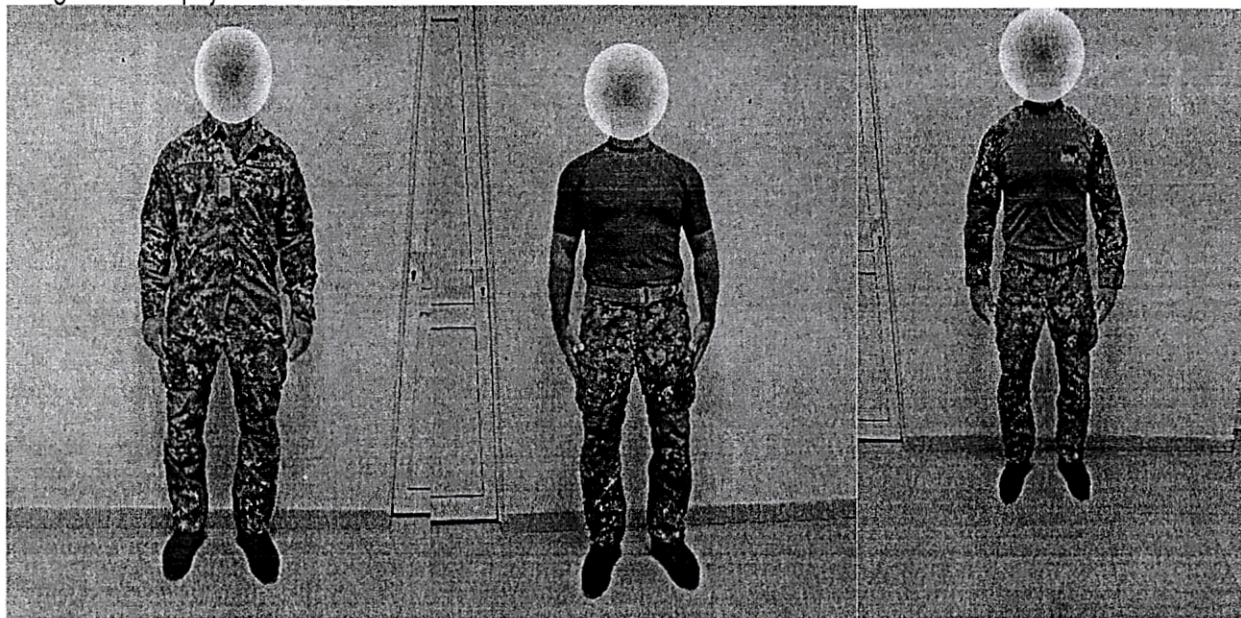
o ispitivanju borbenog kompleta uniforme dobijenog od Ministarstva odbrane Republike Italije

U vremenu od 20.03.2023. god. Do 20.09.2023. pripadnici eskadrona „L“ Oreda posebne namjene su opitovali uniformu proizvođača „Berretta“. Prilikom zaduženja zadužili su bluzu, pantalone, potpancirnu majicu, kratke gaće, majicu kratki rukav i čizme. Uniforma je opitovana kroz konstantnu obuku, terene, vježbe i prikaze sposobnosti.

1. Uniforma

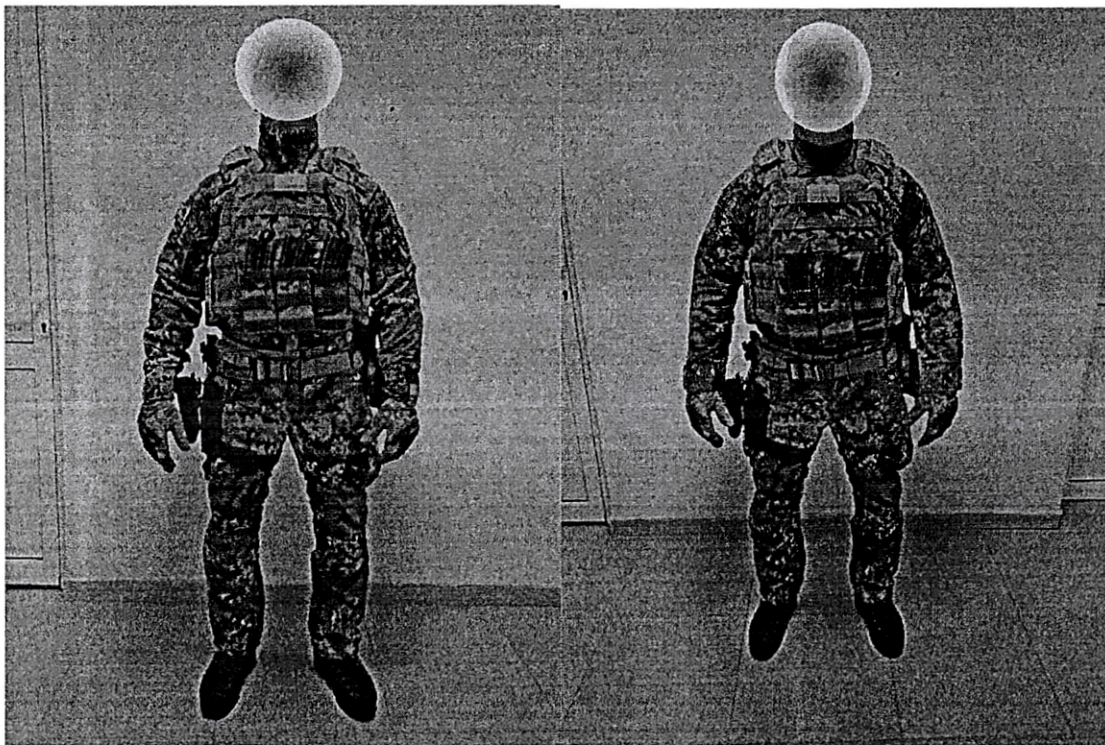
1.1. Borbena uniforma

BDT proizvodi par tipova uniforme. BDU (Battle Dress Uniform) je tip uniforme koji se proizvodi za sve vidove i rodove vojske i oni ga trenutno proizvode za italijansku vojsku. Combat Uniform je uniforma koja se proizvodi za specijalne snage i razlikuje se od prethodne po dodatnoj zaštiti na koljenima i laktovima, i umjesto bluze sadrži podpancirnu majicu. BDT grupa je u proizvodnji uniforme uzela najbolje karakteristike od dva vodeća proizvođača opreme a to su Crye Precision i S.O.D. (Special Operations Division, koja je takođe Italijanska firma i jedna od vodećih firmi u opremanju specijalnih snaga svijeta). Uniforma BDT grupe se karakteriše odličnim krojem koji daje na vojničkom izgledu, maksimalnoj pokretljivosti prilikom nošenja i ergonomiji džepova što nam pruža korišćenje istih i prilikom nošenja zaštitne opreme. Koriste najsavremenije maskirne šare koje pružaju odličnu maskirnu disciplinu i oni sami potvrđuju kvalitet što znači da i nakon velikog broja pranja uniforma će ostati jednoobraznih boja. Za izradu koriste najbolji vatrootporni materijal kao što su Cordura i Mil Spec najlon. Uniforma sadrži RipStop materijal koji pruža dodatnu zaštitu jer pored toga što uniforma vojske pruža maskirnu disciplinu ona mora da posjeduje i zaštitna svojstva. Uniformu mogu da izrađuju po prijedlogu kupca što znači da imamo slobodu odabira maskirne šare (digitalna, UCP, multicam različitih boja...), samog postavljanja džepova, odabir za korišćenje čička, panteta ili dugmadi na spojevima uniforme.

Sl.br. 1 Primjeri uniforme BDT proizvodnje (bluza, pantalone, majica kratki rukav i potpancirna majica)

Sl.br.2 Uniforma BDT proizvodnje omogućava maksimalnu pokretljivost bez stvaranja nepotrebnih nabora iako pripadnik VCG nosi borbenu opremu na sebi (lijevo sa bluzom, desno sa potpancirnom majicom)

1.2. Rezultati opitovanja

Odred posebne namjene je prilikom svih obuka u terenskim uslovima, gađanjima, vježbama i prikazima. Prilikom nošenja uniforma pruža osjećaj komfora i udobnosti. Veoma je laka i napravljena od prijatnih materijala. Uniforma je takođe izuzetno izdržljiva, i nije došlo do cijepanja ili odšivanja tokom cjelokupnog vremena korišćenja, pa ni nakon velikog broja pranja.

Ergonomija je izuzetno dobra, ima napredni kroj i pridaje na vojničkom izgledu osobe koja je nosi. Svi džepovi su dostupni i prilikom korišćenja zaštitne opreme (borbeni pojas i nosač ploča). Posjeduje dovoljno elastina ispod pazuha i omogućava pokretljivost ruku i ramenog pojasa.

Potpancirna majica je izrađena od dry fit materijala, izuzetno je elastična i komforna. Jedina mana potpancirne majice je što ispušta neugodan miris (posebno dio izrađen od dry fit materijala) već pri prvom znojenju.

Šara na uniformi je digitalna, i posjeduje naglašenu postojanost. Postojanost se ogleda u tome da i nakon velikog broja pranja ne postoji razlika između šare na pantalonama, bluzi i potpancirnoj majici.

2. Čizme

Crna Gora je brdsko-planinska zemlja sa oštrim zimama i obilnim padavinama. Savremeni vojnik mora da bude operativan u svim terenskim i vremenskim uslovima. Čizme koje je OPN koristio prilikom opitovanja su zimski tip čizme. Napravljene su od kombinacije kože i gore-texa. Pružaju odličnu potporu zglobovima i zaštitu dijelu pete i prstiju (metalni umetak). Unutrašnjost je obložena vunom i daje mogućnost korišćenja i u ekstremno niskim temperaturama. Đon je izradio VIBRAM, jedna od vodećih marki i materijala za izradu đona vojnih i sportskih čizama i patika, koji pruža dodatnu stabilnost na klizavim i snježnim površinama.

Sl.br.3 Izgled čizama BDT proizvodnje

3. Trenutno stanje u VCG

VCG trenutno koristi uniformu turske proizvodnje. Nedostaci postojećih uniformi su:

- maskirna šara koja je često puta lošeg kvaliteta. Maskirna šara VCG je MULTICAM, ali većina uniformi koju nose pripadnici VCG ne odgovara toj šari usljed nemogućnosti proizvođača da kopira MULTICAM šaru;
- razne serije uniformi imaju različitu boju tako da vojnici VCG nose uniforme raznih boja i nijansi MULTICAM šare što značajno degradira njihov profesionalni izgled i vizuelnu pojavu;
- najveći nedostatak postojećih uniformi u VCG je njihov dizajn koji nije usklađen sa potrebama borbenih sastava i terenske obuke. Postojeća uniforma (uz brojne modifikacije) može imati prijatan vizuelni efekat, ali je van kancelarijskog okruženja krajnje neefikasna. Loš dizajn uniforme ograničava mobilnost onog koji je nosi, dok uniforma pliva u višku materijala koji osim što smeta proizvodi ružan i neprofesionalan vizuelni efekat;
- čizme koje posjeduje VCG su u tri varijante: ljetnja, zimska i čizma za ekstremne uslove. Mana sve tri varijante je što nemaju dobru potporu za skočni zglob a đon nije napravljen adekvatno te stoga dolazi do klizanja na vlažnom i ledenom terenu;
- vojnici VCG ne posjeduju termalnu terensku odjeću. I pored svih stvari ovo je gorući problem sa kojim se suočavamo. Naš vojnik ne može da provede jednu noć u planinskom okruženju (pa ni u ljetnjim danima) u patrol bazi a da se ne smrzne ili sljedeće jutro nema simptome prehlade. Imali smo primjera da zbog nepostojanja kvalitetne termalne odjeće i obuće vraćamo vojnike sa zimske obuke zbog promrzlina. Većina zimske opreme (zimske jakne, zimske vreće, zimske čizme, čarape, goretex odijela...) koja posjeduje neki kvalitet se nalazi u trećoj pješadijskoj četi 1.PB. Prva stvar je što ta oprema nakon rotiranja pripadnika vojske gubi kvalitet, drugi problem je što je to nehigijenski iako tvrde da je redovno peru, treći problem je što je nema u dovoljnim količinama.

Svaki pripadnik vojske bi trebalo da posjeduje kvalitetnu uniformu koja ističe vojnički izgled, pruža zaštitu, povećava maskirnu disciplinu i omogućava mu pokretljivost pod zaštitnom opremom, a pored toga svaki pripadnik mora da posjeduje neophodnu terensku opremu zbog povećanja efikasnosti u svim vremenskim uslovima.

4. Zaključci i preporuke:

Preporučuje se nastavak saradnje sa „BERRETTA“ grupom prilikom nabavke nove opreme i uniforme.